

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Helyben:		Vidéken:	
Egész évre . . . 4 korona	Egész évre 5 K 20 fill.	Fél évre . . . 2 " "	Fél évre . . . 2 " 60 "
Negyed évre . . . 1 " "	Negyed évre 1 " 30 "		

Egyes szám ára 12 fillér.

HIRDETÉSEKET

jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 30 fillér. — Minden további szó 2 fillérrel több. — Nyiltéri közlemények jutányos díjazás mellett közöltetnek.

Szerkesztőség:

== Pandató-utca 680. szám. ==

Kiadóhivatal:

“Pannonia” könyvkereskedés
Baross-utca 74. szám.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

II. évfolyam

1905. október hó 1.

40-ik szám.

Emlékezzünk . . .

Arad felé esik tekintetünk, fellebben a nemzet gyászos multjára borított sötét fátyol: gondolatunk visszazáll a multba, elvezérel a nemzet szabadságának temetőjéhez, a hol a sötét sírok mély öléről a csodás, nagy idők rettenthetlen bajnokainak, a honszerlem lánglelkű hőseinek soha el nem muló dicsősége ragyog felénk és a homlokukat övező glóriának tündöklő fénye megvilágítja elménket s a népek istenének szent nevével fohászokodunk fel hozzájuk a midőn közeledik az akasztófák ünnepe.

Nemzetünk százados küzdelmei, szomorú eseményei, végtelen szenvedései ujulnak fel előttünk. A világtörténelem dúló csatái között, a művelt népek nagy harcaiban, a melyet a jog és igazság megvédéseért, a szabadság biztosításáért folytattak; a vérözönben, mely az emberiséget olyan sokszor elborította a zsarnoki hatalom tulkapásainak olyan durva, nemtelen boszúval véghez vitt hóhér munkáját alig találjuk, mint a milyennel a szabadság hős lelkű, megdicsőült bajnokait ezelőtt ötvenhat esztendővel kivégeztette az elvakult szenvedély.

Egész nemzedék tűnt le azóta az emberi élet szinteréről, annak a gyászos kornak tanúi közül is kevesen vannak már az élők sorában, de azért ama szomorú idők most is elvonulnak előttünk; ha nem is halljuk a hősök hőseinek szive dobbanását, szellemük velünk van.

Ezer éves történelmünk dicsőséges, fényes napjaiban, a szenvedések siralmi között egyaránt kiemelkedik október 6-ika s a mig magyar él a föld tekén a kegyelet szent érzelmeivel, a honszerlem soha el nem enyészó gondolatával tekint a nemzet Golgotájára, hol a szabadságnak Tizenhárom hős bajnoka lehelte ki nemes lelkét, a kiknek rettenthetlen bátorsága, lángoló szabadság szeretete, hősi küzdelmei, példa nélkül való tettei az egész művelt világ bámulatát és tiszteletét vívták ki s időtlen időkig mint a nap ragyognak a nemzet egén.

De vajjon annak az irtózatosságnak, a melylyel a fékevesztett hatalom szabadságunkat vérbe folytotta, nemzetünk legjobbjait, nemeslelkű hő-

seit, azokat a félisteneket bitóra jutatta, a kiknél nagyobbakat, dicsőbbeket nem mutat fel a világtörténelem, — emlékei elenyészhetnek-e?

Nem! — Soha!

A nemzet az irtózatosságot megbocsátotta, fátyolt borított a multa, a boszu, a megtorlás fegyveréhez még akkor sem nyult hozzá, a mikor erre alkalom kínálkozott, hanem a helyett nemeslelkűséggel, igazi lovagias érelyekkel adta jeleit magyarságának. De a fátyol újra felebben, a borzalmas kép megújul szemünk előtt; halljuk a lánczörtetést, mely szabadságunkat rablásra fűzte: a kalapácsütéseket, a mint a széttört békákat kovácsolják össze. Sebeink felszakadnak s képzeletünkben a hóhér rémes alakja megjelenik, hogy elfojtsa vérrel megpecsételt szabadságunkat, törvényben gyökeredző jogainkat.

Majd rémitő kísértet szelleme jelenik meg csapongó képzeletünkben s jóslatszerű fenyegetéssel int arra a kimondhatatlan szenvedésre és nyomorra, a mely sokat szenvedett hazánkra a jövőben vár.

De csodálatosképen vonulnak el előttünk amaz eseményeiben oly megdöbbentő és egymást kiegészítő nagy tragédiának képei is, amelyekben mintha az isten büntető kezével mutatna rá, hogy a kik a nemzet szabadsága ellen vétkeznek és szenvedések között sanyargatják, nem kerülhetik el az ő kezének sujtó hatalmát. És mégis bámulatos, hogy az intést nem tudják, nem akarják megérteni.

A sors kemény csapásai, az élet tragédiái vajjon emlékeztetik-e azokat a kiket ért?

Az idők hasonlatossága és az események ismétlődése oly gyakori nemzetünk életében, hogy az aradi gyásznapról, a martir halált szenvedett Tizenhárom hősről, a magyar nemzet dicső vértanúiról, a kik az akasztófán lehelték ki nemes lelküket, a kiknek szívet a zsarnoki önkény gyilkos golyója furta keresztül, a mig a magyar magyar lesz, a mig egyetlen magyar szív dobog, egy magyar szó hangzik s a honszerlem lángja lobog a szivekben, a mig a magyar izmai erőből duzzadnak, elméje gondolkozni tud, lelkünkben a mult szenvedése s a jövő reménye él — meg nem feledkezhetünk — soha! . . .

Emlékezzünk hát a multa, meritünk belőle erőt a jövő küzdelmeihez. „Az idők arra intenek bennünket, honszerelmünk arra készlet, hogy fellebbentsük azt a fátyolt, mely a véres multat takarja. Tekintsünk a nemzet Golgotájára. A nemzet nagyjainak példájából merítsünk erőt a hazaszeretethez. Ama gyásznapot soha se feledje a magyar s a vértanuk emlékéhez hiven szeresse hazáját, hogy jogait megvédeni, nemzeti létéért vérezni, a hazáért meghalni mindenkor kész legyen, bármi hatalom nyers erejével kell is megküzdenie, a nehéz megpróbáltatások ne riasszák vissza, a veszedelmek között bátorságát el ne veszítse, hisz így küzdöttek ők is, így haltak meg hősi elszántsággal a vértanuk, de a haza fennmaradt s az eszme, mely őket lelkesítette örökké élni és győzni fog.” Győzni fog, még ha a poklok összes ördögei szabadulnak is fel.

Hálával boroljunk hát le a vértanuk emlékezete előtt, hiszen nekik köszönhetjük, hogy a magyar nép szívében a honszerlem lángja lobog. Jőjjenek bármily válságos idők ne csüggedjünk, milliók szive dobbanását, milliók lelkének vágyakozását semmiféle ármány, semmiféle cselszövés, semmiféle fenyegetés, rémités, semmiféle gátságot el nem hallgattathatja.

Tépjük fel a hazug ámitásokkal behegesztet sebeinket s vérünk minden csepje emlékeztessen mindnyájunkat azokra a nagy és szent kötelességekre, a melyekkel hazánknak s dicső hőseink emlékének tartozunk.

Élesztgessük a magyar társadalom szívében fellángoló érzés szent tüzét és minden erőnkkel segítsük elő a nemzet boldogulására való törekvést. A magyar társadalom öntudatra ébredésének oly jelenségei tárulnak elénk, a melyek a nemzet nagy kérdéseinek és ideáljainak megvalósulására kell, hogy vezessenek.

Ne legyen hát egyetlen magyar ember ebben az országban, a ki október 6-ról megfeledkezzék. Városunk hazafias polgársága ünnepelje meg a gyásznapot, rója le háláját és kegyeletét a vértanuk emléke iránt, példájukból merítsen erőt a válságos időben, hogy méltó lehessen az utódok becsülésére.

Rémhírek a vármegye egészségügyéről.

Ijesztő hírek szárnyaltak szerkesztét a közelben vármegyénk egészségügyi állapotáról, a gyermekek óriási halandóságáról és a tifusz pusztításáról. A tatai és helyi sajtó egy részében az a megdöbbentő híresztelés jutott a közönség elé, hogy Tatán a tifusz a társadalom minden rétegében veszedelmes módon kitört és járványszerűleg lépett fel. Az a hír, hogy a tifusz dühöng a vármegyében, valósággal megrémítette a közönséget s magunk is, bár hihetetlennek tartottuk, aggodalommal kutattuk, mennyiben felel meg az a tényeknek.

A dologról bizonyosságot szerzendő, lapunk szerkesztője kereste az alkalmat, hogy dr. Farkas Benővel, a vármegye tisztí főorvosával beszélgetést folytasson s e kérdésben meginterviewolta őt. A vármegye tisztí főorvosa az ügyre vonatkozólag a következőket mondotta el:

Folyó évi augusztus 12-én hire kelt, hogy Kocs községben halomszámra hálnak a gyermekek és hogy Tata-Tóvárosban a tifusz járványszerűleg fellépett.

A kérdés a szeptember havában megtartott közigazgatási bizottság ülésén interpelláció tárgyává is tétetett s ennek folytán az ügy megvizsgálására egy bizottság küldetett ki. E bizottság szeptember 19-én Kocson beható vizsgálatot tartott s annak eredményét a vármegye hatóságával közölte.

A felvett jegyzőkönyvekben foglaltakból az tűnik ki, hogy Kocs községben és a hozzá tartozó pusztákon ez év folyamán, illetve az első 8 hóban a vörhenyben megbetegedettek száma 56. a megholtaké 24 volt. A mi a havonkénti jelentéseknek is teljesen megfelelő. Ebből augusztus havára 6 halálozás esik. A vizsgálat azt is kiderítette, hogy a

pusztabeli lakások túlszűfoltak, azokban a betegeknek az egészségesekektől való elkülönítése ki nem vihető; a mellett a betegség által meglepett lakosság nagy része nem hisz a betegség fertőző természetében, minél fogva hatósági óvintézkedések végrehajtásától inkább idegenkedik, semhogy saját jól felfogott érdekében azokat előmozdíttaná.

Az interpelláció folytán Tata-Tóváros számalmasnak híresztelt egészségügyi állapotára nézve a szeptember 21-én megtartott helyszíni vizsgálat megállapította, hogy a folyó év lefolyt 8 havában tifuszban összesen 24 megbetegedési s köztük 3 halálozási eset fordult elő.

Augusztus havában volt ugyan 10 tifusz betegség halálozás, azonban nem fordult elő. Hogy miért deklarálták a lapok, hogy Tata-Tóvárosban a tifusz járványszerűleg uralkodik, azt felderíteni nem lehetett.

A vizsgálat a szikvizgyárosok által elkövetett kihágásokra is kiterjesztetvén, bevizsgálást nyert, hogy e téren ilyenek előfordultak, a kihágásokkal szemben azonban a helyi hatóság és annak szakközege haladéktalanul eljár és a gyárosok a törvény rendelkezéséhez képest megbírságotlítottak.

A tatai vágóhidra vonatkozólag felmerült panasz tárgyában köztudomású dolog, hogy annak a városon kívül való elhelyezése felel meg csak az egészségügyi követelményeknek. Kétségtelen az is, hogy a szennyanyagok eltávolítására mi sem szolgál jobban, mint egy öblíthető csatorna hálózat. A vágóhidnak a község belsejéből való eltávolítása azonban, a helyi hatóság állítása szerint jelenleg pénzügyi okokból eszközölhető nem lévén, abban történt megállapodás, hogy — közérkölszi szempontból — a gyermekek erkölcsi érzékének megóvása érdekében — a vágóhid kerítésével fog ellátni.

A mi az interpellációban Tata-tóváros számalmasnak jelzett általános közegészségügyi állapotát illeti, e tekintetben a vizsgálat

kiterjeszkedett első sorban a város ivóvizére, a melyre nézve kétségtelenül áll, hogy méltán megérdemli e téren való jó hírnevét; kétségtelen ugyanis, hogy Tata-tóváros közönsége jó és tiszta ivóvízzel el van látva, a melynek tisztán tartására a város közönsége, valamint a helyi hatóság a lehetőség határain belül éberem őrökdi.

Ezt legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy a folyó év első 8 havában a tifuszban való megbetegedés meg nem haladta a 24-et; hogy az utóbb lefolyt *nyolcz évre* terjedő idő alatt nem fordult elő több mint 83 tifusz megbetegedés, míg a székes fővárosban csupán augusztus hóban 300 tifusz eset fordult elő, pedig a főváros egészségügyi intézményei egész Európa általános elismerését vívták ki. A közegészségügyről 1071 hivatalos közeg, köztük 40 kerületi orvos gondoskodik, tizennégy nyilvános fürdője van, a kórházak és szanatoriumok száma 42 és — s mint említém — augusztus hóban 300 tifusz eset merült fel.

Tekintetbe veendő Tatátóváros *talaj- és lakásvizsgálatai*, melyek kétségtelenül sok fogyatkozást tüntetnek fel s a melyek javítását, — beleértve a törvényhatóság területén levő puszták uradalmi cselédségének lakásait, — a hatóság minden alkalommal sürgette.

Mindazon által kevés alappal bírnak azon aggályok, melyek Tatát illetőleg a fertőző betegségek uralkodására nézve elhangzottak. A statisztikai adatok kétséget kizárólag igazolják, hogy Tata-Tóváros egészségügyi viszonyai hírnél sokkal jobbak. Ennek bizonyítására szolgáljanak a következő adatok.

A folyó év első 8 havában a fertőző betegségek és halálozások száma:

difteritisben	7	ezek közül haláloset	2
kanyaróban	212	"	8
vörhenyben	25	"	8
tifuszban	24	"	3

Az utóbb lefolyt *nyolcz évre* terjedő időben (1898—1905) felmerült:

— Verje meg az Isten!

Ezzel vége volt mindennek. Az álom szétfoszott, a hegyőgi falu megint nyomorult, kopár tájjá vált, ahol kevés kenyér terem; a kis kertecske sem volt többé vadregényes, de legalább krumplit és zöldséget adott ingyen.

Lassan, lassan visszazökkent minden a régi kerékvágásba, csupán egy röpke árnyék imbolygott olykor-olykor a nyári verőfényben. Az öreg jegyző tovább húzta a keserves ígát. Nem kellett annak a hitvány urnak a segédjegyzője sem. Az asszony még jobban összezugszorodott, a lánya meg mintha egy kicsit szótlanabbá vált volna, egyebekben éltek békekességben.

A csöndes házikó még csöndesebb lett. Vendég eddig sem igen verte fel a tájat, most még kevésbé. A főbírónak színét sem látták azóta. Nem is látták többet egyszerűen még az életben, hanem az az egyszeri vizsontlátás fölért a poklok minden iszonyatával. Rettenetesen rájuk sulyosodott az úristen keze. Csuda, hogy kibírták erős lélekkel, megingathatatlan igaz hittel.

Ugy történt a dolog, hogy a Bandi gyerek egy könyvet küldött az öregeknek a postán. A doktori értekezése volt. Kimondhatatlan büszkeséggel olvasta az apja, hol

„KOMÁROM és VIDÉKE“ TÁRCZÁJA.

A JEGYZŐÉK.

Írta: **Alpári Lajos.**

(Folytatás.)

A leány anyjára nézett, mintha tőle várna utasítást s a mikor a nagyasszony jóváhagyólag bólintott, ártatlanságában minden habozás nélkül sietett el a főszolgabíróval.

Az anyóka magára maradván, boldog izgatottsággal számította a perceket. Alig várta, hogy a könyvecskével otthon legyenek s a csaldfőt is részesévé tegyék végtelen boldogságuknak. Képzetele ragyogó képekkel festette meg a jövő képet. Valóságát ábrándozott, akárcsak egy tizenhat éves leányka...

Álmodozásából rettenetes valóra ébredt. A fölpan ajtón leánya rohant be lélekszakadva, halott sápadt arccal s hangtalanul ragadta meg a karját. Ugy vonszolta ki magával a napsugárban csillogó szalonból. Szinte felszisszent a fájdalomtól, oly görcsönösen szoritotta karját rémült tekintetű gyermeke. Egyik kezével az anyját húzta, a másikat pedig, mintha védelmére emelte volna.

A megrémült öregasszony engedte magát vonszolni s bár nem értett semmit a dologból,

tudta, hogy itt valami iszonyunak kell történnie. Nem is merte kérdezni a leánytól, csak midőn már a kocsin ültek s a gyorsabb légáramlat hús szellője érintette homlokát, szólalt:

— Mi történt?

A lány felelet helyett zokogva borult a vállára. Remegett egész testében, mint a halálra üldözött özike.

Az anya nem faggatta tovább. Érezte, hogy a szép kép, a melyet az imént festett maga elé, darabokra van tépve. Naivságában csak lassan jutott addig a gondolatig, a hol más kezdte tépelődését. Rettenő gyanu ébredt benne, mely annál erősebben nyilatkozott meg, mennél lassabban érlelődött lelkében. Májdnem vérben forogtak máskor jóságos szemei, a mikor a leányra durván ráívalt:

— Te azt a pénzt csak nem hozod magaddal?!

— Nem anyám! visszadobtam a nyomorultnak.

Többet nem beszéltek szavakkal, de gondolataikban, elmondtak mindent egymásnak: drágán akarta adni az a nagy úr a hitvány pénzét.

Othon se beszéltek sokat erről. A jó öreg Csabi Máté kevés szóból sokat értett. Csak annyit mondott legutóljára:

difteritisben 113 megbetegedés	17 halál eset
kanyaró 661	27 „ „
vörheny 329	75 „ „
tifusz 83	10 „ „

Ezen adatok helyes megírására szükséges, hogy e számadatokat csoportosítva más területeken nyert számadatokkal szembe állítsuk.

Meg van ugyanis állapítva, hogy a fertőző betegségekben elhaltak száma (4 évet véve alapul) az országos átlagban nyert eredmény 25 %-át teszi ki az összes halálozási eseteknek (beleértve a gümőkórban elhaltak számát is, mely magában véve 14 %-a az összes halálozásoknak).

1900 évben a vármegyében a fertőző betegségben elhaltak az összes meghaltak számának 21,9 %-át tették ki. (A Duna jobb partján 6 törvényhatóságban azonban nagyobb a halálozási arány). 1901. évben 22,5 %; 1902. évben 25,3 %; 1903. évben 25,3 % volt a halálozási arány.

Ezek után nem hihető, hogy a fentebb jelzett — bár csak viszonylagosan kedvező — arányhoz Tatatóváros hozzá ne járult volna.

Mindezekből meggyőződhetik a nagy közönség arról, hogy azok a rémhíresztelések, a melyek a tifusz pusztításáról szólnak, közel sem olyanok, mint a hogy azokat egyik másik lap szárnyra bocsátja s mint a hogyan némelyek oda vetik.

Vármegyei közgyűlés.

— Nemzeti ellentállás. —

Komárom, 1905. szept. 26.

Hü maradt Komárom vármegye ősi nagy nevéhez, történelmi hagyományaihoz, hosszú századok dúló viharai között megőrzött elvéhez. Mint a kőszikla szilárdan ellentáll minden oly törekvéseknek, a melyek a nemzet vérrel megpecsételt, esküvel szentesített al-

magában, hol fenszóval. Nem sokat értettek belőle, hanem azért aranymondás volt minden szava. Százszor is elolvasta már az öreg nótárius, de azért minden este újra kezdte. Mindig talált benne valami új bölcsességet új szépséget. Az egyik óhaját hát mégis betöltötte a jó Isten: kitanult a gyerek és ur lett belőle a maga becsületéből. Az a kis piros könyvecske, melyet most is oly áhítattal szorongat reszkető kezeiben az öreg, figyelmet keltet az ifju rendkívüli tehetsége és készsége iránt s ma már tekintélyes, szép hivatala van a miniszteriumban. Nagy urak beszéltek minap a megyegyűlésen, hogy jobb kezévé lett a miniszter úr ő exceleneciájának. Még az alispán is gratulált neki.

— Mindig mondtam ugy-e, hogy sokra viszi még az a gyerek?

— Pedig — dehogyan mondta. Azt se tudta róla az előtt, talán hogy a világon van.

A mérhetetlen öröm és apai büszkeség szinte megfiatalította a vén embert. Még a szeme is megerősödött. Sokszor éjfélig olvasta azt a drága könyvet, pedig már majdnem kívülről tudta az egészet. Talán már nem is olvasta, hanem csak a kezébe tartva, álmodozott.

(Vége köv.)

kormányára ellen irányulnak; vissza pattan róla az idegen szellem, a hatalmi tulkapások minden támadása. A nemzeti érzés magasan lobogó őrtüzeinél ott áll a vármegye közönsége s az alkotmány védbástyájának ormán a törvényekkel felfegyverkezve örökdió a nemzet jogai felett.

Az ország válságos viszonyai között vármegyénk közönsége a nemzeti ellentállás terén az elsők között küzd; éber szemekkel kíséri az eseményeket s öntudatosan, hazafias lelkesedéstől áthatva, független gondolkozással igyekszik érvényesíteni önkormányzati jogait. A legnagyobb körültekintéssel szinte féltő aggodalommal vitatja meg a felmerülő eseményeket, nehogy egyetlen részen át is védtelenül álljon.

Habár a vármegye bizottsági tagjai a kedden megtartott rendkívüli közgyűlésen nem is voltak jelen teljes számban, a közgyűlés iránt mégis élénk érdeklődés mutatkozott s a bizottság tagjai egyhangulag foglaltak állást Kristóffy József ügyvezető belügyminiszternek azon rendeletével szemben, a melyben a vármegye közönségének a törvényellenes kormány részére az önkéntes adók elfogadását és az ujonczok állítása körüli eljárást megtiltó ismeretes határozatát megsemmisítette.

A közgyűlést megelőző állandó választmányi ülésen Thaly Ferencz és Kálmán Rudolf bizottsági tagok az iránt is biztosítani óhajtották a vármegyét, hogy egyhangu állásfoglalásával Sárközy Aurél főispán sem helyezkedik ellentétbe. Nem tartanak ugyanis helyesnek, hogy a midőn a vármegye közönsége egyértelműleg nyilatkozik meg, a főispán ez ellen felebezéssel élne. Sárközy Aurél főispán e tekintetben megnyugtatta a közgyűlést, a mi megelőzést keltett.

A közgyűlés iránt városunk közönsége körében is a szokottnál nagyobb volt az érdeklődés s a karzatokat szép hölgyek és érdeklődők töltötték be.

A közgyűlésről szóló tudósításunk egyébként a következő:

Sárközy Aurél rövid szavakkal üdvözölte a megjelent bizottsági tagokat s előadva, hogy a közgyűlést az augusztus hóban megtartott közgyűlés határozatához képest hivta egybe, kérte egyuttal, hogy ennek tárgyait higgadsággal és bölcsességgel vitassék meg, ezzel a közgyűlést megnyitotta.

Asztalos Béla főjegyző ismertette Kristóffy József ügyvezető belügyminiszter leiratát, a melyben a vármegye közönségének július hóban tartott közgyűlésében hozott azon határozatát megsemmisíti, a melylyel a törvényellenes kormány részére az önkéntes adók elfogadását és az ujonczok állításánál való közreműködést megtiltotta, egyben ismertette a vármegye alispánjának a miniszter rendelete elleni feliratát, a melyben kérte annak hatályon kívül helyezését, miután a vármegye közönsége ismert határozatának meghozatalánál alkotmányos jogait gyakorolta. Ezután előterjesztette az állandó választmány által egyhangulag elfogadott azon javaslatot, mely az alispán feliratát tudomásul veszi s kimondja, hogy a vármegye határozata törvényes alapon áll s ragaszkodik alkotmányos jogaihoz, de a miniszter leiratát tudomásul nem veszi s joghatálylally bírónak nem tekinti, hanem tiltó határozatát továbbra is fentartja. A javaslatához Kálmán Rudolf szól: örömmel jár-

ul hozzá, a határozatot azonban azon hozzáadással kéri kimondani, hogy az októberi rendes közgyűlés tárgysorozatába az alkotmány védelmezése érdekében szükségesnek mutatkozó teendők is felvételnek. Olyan időket élünk, a mikor a tisztviselők felfüggesztése, vagy egyéb kérdés szükségessé teszi a közgyűlés megtartását. A vármegye e jogát kezeiből ki ne adja és ez élve maradjon. Szükségesnek látja, hogy a vármegye közönsége havonként össze üljön. Thaly Ferencz hozzá járul a javaslatához, bár az októberi közgyűlésen a felhozott kérdésre vonatkozólag több tárgy kerül elő, így módjában lesz a bizottságnak a felmerülő eseményekhez is hozzá szólani. A közgyűlés az állandó választmány javaslatát Kálmán Rudolf indítványának elfogadásával óriási lelkesedéssel magáévá tette s elhatározta, hogy erről az ügyvezető belügyminisztert értesíti és a vármegye tisztviselőivel s a községekkel közli.

Ezután áttért a közgyűlés a tárgysorozatot többi pontjaira.

A muzeumok és könyvtárak orsz. felügyelőségének a vármegyei könyvtár állami felügyelet alá helyezéséről való értesítését tudomásul vette s annak értelmében intézkedett.

A Mikovics alapítvány ügyében az alispán jelentését szintén tudomásul vette.

A csallóközi járás jegyzői egylet azon kérelmére, melyben a vármegye tiltó határozat végrehajtásából folyó sérelem elles magukat megvédeni kérik, kimondotta, hogy a jejjett határozat fedi a jegyzőket.

Neszmély község azon kérelmének, hogy az adó ellentállás keretéből a fogyasztási s ehez hasonló természetű adók kikapcsolatassanak, Thaly Ferencz hozzá szólása után helyt adott a közgyűlés.

Nagy-Megyer, Dunaujfalú, Szák, Bánhida, Bogya, Ács, Aranyos, Hetény, Naszály, Imely, Szilas, Héreg, községek különböző természetű határozataira vonatkozólag az áll. választmány javaslatait vita nélkül elfogadta a közgyűlés s ezzel 11 1/2 órakor eloszlott.

H i r e k.

Lapunk jelen számát a szokottnál

egy nappal korábban jelentetjük meg.

— **Személyi hírek.** Szász József városunk országgyűlési képviselője ma Budapestről körünkbe érkezik. Gróf Zichy Miklós, Kálmán Rudolf és Világhy Gyula országgyűlési képviselők kedden városunkban időztek s részt vettek a vármegye rendkívüli közgyűlésében. Kuszka István dr. a nemesócsai kerület országgyűlési képviselője szept. 24-én, vasárnap Nemesócsára érkezett s ott Galambos József függetlenségi pártelnöknél, majd Csicsón tett látogatásokat. Borbély Kornél a pannonhalmi főpát helyettese kedden városunkba érkezett.

— **Kinevezés.** Az ügyvezető igazságügy-miniszter Pakot Lajos komáromi kir. törvényeszéki betétszerkesztő segédj. telekkönyvvezetőt kinevezte.

— **Uj püspöki titkár.** Soós Károly püspöki titkár megyerési ev. ref. egyház lelkészévé meghívása folytán megüresedett komáromi ev. ref. püspöki titkári állásra Antal Gábor ev. ref. püspök Nagy Kornél tatai segédlelkész nevezte ki, aki állását el is foglalta.

— **Esküvő.** Vasárnap, f. hó 24-én tartotta esküvőjét Pesthy Károly honvédfőhadnagy Pöcze Vilmmával, Pöcze János főszolgabíró leányával Tatán, a kath. plebánia templomban.

— **Nyugalomba helyezés.** A király Majnik Béla honvéd hadbiztosnak, a honvédelmi ministerium XVIII. ügyosztály vezetőjének szolgálatképtelenségének megállapítása után nyugállományba helyezését rendelte el. A nyugalomba vonult honvéd hadbiztos vármegyénknek egyik tekintélyes birtokosa.

— **Egybekelés.** Hecht Arnold mészáros és bérlő vasárnap tartotta meg egybekelését Stein Irén kisasszonnyal, Stein Mihály nagybérlő kedves és szép leányával. Sok boldogságot kívánunk az új házasságnak.

— **A ref. egyház köréből.** Kiss Lajos ószönyi ev. ref. segédlelkész, hasonló minőségben a tatai ref. egyházhoz helyeztetett át.

— **Vármegyei közgyűlés.** Komárom vármegye őszi rendes közgyűlését f. évi október hó 16-án fogja megtartani. Ugyanezen közgyűlés fog szükség esetén foglalkozni az alkotmány végelem kérdésében netán felmerülő esetekkel is. A választási törvény revíziója és a törvényen kívüli állapotból való kibontakozás kérdése is szőnyegre kerül.

— **Iskolaszéki ülés.** A komáromi községi iskolaszék dr. Keő Jenő elnöklete alatt e hó 21-én tartotta meg ülését, a melyen tudomásul vette az idej beiratkozások eredményét, azután a tantestület tagjait fizetési osztályokba osztotta. A tanítók egy része így a múlt évben hozott városi közgyűlési határozattal megállapított javadalomhoz jutott. Az osztályozás azonban nagyon is magán viseli a nálunk uralkodó rendszert. Ugyanez alkalommal betöltötte az iskolaszék az ideiglenes tanítói állást is. A pályázók közül Komjáthy Anzelmát 6 szavazattal megválasztotta. Pyber Margit pedig 5, Kovács Ilona 3, Weisz Katalin 3, Fábian Ilona 3 szavazatot kaptak.

— Mozgalom a főgymnasium érdekében.

A főgymnasium ügyének elhúzódása arra indította városunk polgárságát, hogy az ügyet most már komolyan társadalmi uton szorgalmazza. E célból kérvényt nyújtottak be a város októberi közgyűléséhez, amelyet máris több száz polgár irt alá, s a melynek aláírása még mindig serényen folyik. Azt hisszük, hogy végre sem térhetek ki a közöhas előtt amikor a kérdést a polgárság vette kezébe.

— Felekezeti középiskolák látogatói.

Az ügyvezető vallás és közoktatásügyi minister az 1905/6. tanévre a dunántúli ev. ref. egyházkerület főhatósága alá tartozó pápai főgymnasium továbbá, a dunántúli ág. hitv. ev. egyházkerület főhatósága alá tartozó soproni főgymnasium látogatására nézve dr. Városov Tivadár győri tanker. főigazgatót; a dunáninneni ág. hitv. ev. egyházkerület főhatósága alá tartozó pozsonyi főgymnasium látogatására nézve pedig Pirchala Imre pozsonyi tank. főigazgatót bizta meg.

— **Állandó választmányi ülés.** Komárom vármegye állandó választmánya, az őszi rendes közgyűlés tárgyainak előkészítése végett csütörtökön tartotta meg ülését. Az ülés tárgyai között szerepelt Gömör-Kis-Hontmegyének átírata az országnak a törvényen kívüli állapotból való kivételése kérdése. Abauj-Tornavármegyének a választási törvény revíziójának a magyar nyelv tudásainak kötelezővé tétele iránti felirata; ezen kívül a vármegye költségvetései s egy sereg községi ügy.

— **Tífusz a komáromi várban.** Sokszor tapasztaltuk, hogy Komárom egészségügyi viszonyairól s a felmerülő eseményekről teljesen valótlan hírek jártak be a fővárosi sajtót. A napokban is azt ujságolta több fővárosi napilap, hogy az itteni helyőrségnek igen sok katonája tífuszban megbetegedett s a helyőrségi kórházban 41 tífuszos katonát kezelnek. Utánna jártunk a dolognak, mert nem hittük el ezt a rémmesét. Illetékes helyen

azt az értesülést nyertük, hogy 5-6 katonán tífuszban. Az sem felel meg a valóságnak, hogy a katonák a Duna és Vág vizétől kapták volna a betegséget, mert Komáromban általában a vízvezeték egészséges és jó vize van használatban, a katonaság pedig, amennyiben más vizet iszik, azt a legjobb forrással bíró kutból meríti. Az ilyen alaptalan hírek felette rontják a sajtó hitelét és megbízhatóságát. Különben is Hoch János jellemzése jut eszünkbe a sajtóról, hogy ez olyan, mint a hangszer, jól és rosszul muzsikálhatnak rajta.

— Borbélyok és fodrászok munkarendje.

A komáromi összes borbélyok és fodrászok között megegyezés folytán ez évi október 1-től a következő munkarendet léptetik életbe: 1. Üzletnyitás: november 1-től február végéig reggel 7 órakor, az év többi hónapjaiban pedig 6 órakor. Kivétel ünnep és vasárnap, amikor az üzletnyitás korábban történhetik. 2. Üzletzárás: október 1-től március 31-ig este 8 órakor, a többi hónapokban pedig 9 órakor. Kivétel képez a szombat és az ünnep előtti nap. 3. Husvét, Pünkösöd és Karácsony mindkét napján déli 12 órakor zárják az üzleteket. 4. Hétközbe eső ünnepeken a zárás délután 2 órakor történik, kivéve, ha az ünnep szombatra esik, a mikor is az üzlet egész nap nyitva tartható.

— A komáromi aut. ort. hitközségi imaház felavatása.

A komáromi aut. ort. hitközség régi imaháza helyett, a mely tagjainak megnövekedett száma folytán szűknek bizonyult, diszes és a mai kornak megfelelő imaházat épített. Az új imaház 120 férfi és 120 női ülőhelyet foglal magában. Az imaház szertartásos felavatása a mai napon ünnepélyesen fog végbe menni. Az imaház belső díszítése és aszfalttirozása ugyan még nem kész, de a zsidó sátoros ünnepekre való tekintettel már most átadták rendeltetésének. A belső hátralevő munkákat az ünnepek után folytatják s husvétra teljesen befejezik. Csudálkozunk, hogy a hitközség előljárósága az épületet oly szűkre szabta, csupa kicsinyeskedésből, hogy öt hat év múlva ki kell bővíteni. Akár csak a város házán tanulták volna az építkezést és gazdálkodást. De azon is csodálkozunk, hogy daczára fejlett asztalos iparunknak, ezen szakbeli munkákat falusi iparossal végeztették. Ez különben mindjárt megis bosszulta magát, mert a padok a karzat oszlopaihoz úgy illesztettek, hogy az ülőhelyekhez a hitközség tagjai, daczára, hogy elég karcsuak, csak hosszas soványító kura után juthatnak.

— Komárom város semlegessége.

Mélységes csend borult városunkra, a kik a bukkott rendszer virágzó korszakában nagyokat kurjantva járták a szabadelvű tánczot s a bizalom szavazásban olyan serények voltak, most ugy a fülükre feküdtek, hogy nem hallják meg a város lakosságának kívánságát, és a közérzés megnyilatkozásától egyszerűen elzárkóznak. A nyáron a vezetőknek nagyon melegük volt, a mikor az ország törvényhatóságai a nemzeti küzdelem tén munkálkodtak, itt szépen hátat fordítottak a polgárságnak s hogy fáradaimaikat kipihenjék az önkormányzat szatócsboltját bezárták és tüdlni mentek, nehogy idehaza, valami olyan dolgot legyenek kénytelenek csinálni, a mi a tárgyenyalás művészetével ellenkezik. De mintha még most is azt lenné nálunk némelyek, hogy hol kel föl számukra a nap, mintha azt az ékes orczát keresnék, a mely rájuk mosolyog. A város bizottsági tagjainak független gondolkozásu része, mint tudjuk kifejezést is adott a polgárság lelkeből is fakadt azon kívánságnak hogy Komárom város közgyűlése is adjon kifejezést a közérzésnek, azonban nem tudjuk mi okból, a közgyűlést össze nem hívják. Sok szégyen érte már ezt a várost, itt volna hát az ideje, hogy az ilyen bujkálás megszűnjék. Jó lesz ha ezt a polgárság megjegyzi és annak idején számon kéri.

— **Vasutasok szövetsége.** A társadalmi átalakulások idejét éljük, a mikor a közjó és boldogulás céljából egyesítik az emberek erejüket. A vasutasok is azon munkálkodnak, hogy egy szoros szövetséget létesítsenek maguk között. A vasutasok-szövetségének Komáromi csoportja ma fog megalakulni, ennek érdekében az országos szövetség előkészítő bizottsága megleghangu felhívást intézett az állomás főnökökhöz, melyben a megalakulásban való részvételüket és támogatásukat kéri. A mint értesülünk a vasutasok körében erős a rokonszenv a szövetség megalakulása iránt.

— **Japánok Ölbő pusztán.** B. Nirosawa és T. Hayashi Japánország kiküldöttjei e hó 22-én a pannonhalmi főapátság öblői ménését tekintették meg tanulmányozás céljából. Kiséretükben voltak Szapáry Péter gróf földművelésügyi osztálytanácsos, ki angol tolmácsa volt a japánoknak és Dezső Gyula alezredes, kisbéri ménésparancsnok. A minden irányban érdeklődő japánoknak Wenninger Mátyás főapátsági öblői gazdatiszt adta meg a felvilágosításokat. Majd örömmel beleegyeztek abba, hogy jelenlétük fénykép alakjában megörökíttessék. Miután látottak fölött tetszésüknek adtak kifejezést, egyben a főapát előtt köszönetük tolmácsolására kérték fel a gazdatisztet hogy a ménest megtekinthették. Ölbőről Bábónára hajtatott a társaság.

— Japán vendégek Kisbér községben.

Folyó hó 21-én két japáni vendége volt a kisbéri ménésintézetnek. Benji Hiró sawa mérnök a császári kereskedelem és földművelésügyi ministeriumból Tokióból, s egy társa. A Japán vendégek budapestről érkeztek s egy napig tartózkodtak Kisbér községben mi alatt a ménés-intézetet tekintették meg.

— **Névváltóztatás.** A m. kir. ügyvezető belügyminister Kohn Benő, Dávid, Miklós, Rudolf, Miksa, Ernő, Imre és István kisbéri lakosok családi nevének „Kálmán“-ra kért táváltóztatását megengedte.

— **Bérmálás.** Kohl Medard felszentelt püspök, folyó hó 17-én szolgáltatta ki Héregben a bérmálás szentségét.

— **Halálozás.** Petríts Vilmos szemerei tanító életének 25-ik évében e hó 20-án elhunyt. Temetése e hó 22-én ment végbe nagy részvét mellett Szemerén.

— **Betörő világ csallóközben.** Nemes-Ócsán a betörőknek pompás világuk van; alig mulik el hét, a melyen Ócsán vagy környékén betörést ne követnének el. Legujabban szombat éjjel a nemesócsai tejszövetkezetbe törtek be s az egész pénzkészletet (9 kor. 34 f.) elvitték. A nyomozást megindították.

— **Kirándulás Tatára.** A győri tanítónőképző III. és IV. évfolyamu növendékei Karsay Jolán igazgató, Kuliszéki Ernő kir. tanfelügyelő és az intézet több tanárnője és tanárja vezetése mellett, kirándultak Tatára. Délelőtt fél 11-kor érkeztek és Kugalmayr Ede igazgató engedelmével, továbbá Nagy Ferencz főkertész jóindulatu kalauzolása mellett megtekintették a tatai angolkertet, a kastélyparkot, a polgári leányiskola helyiségeit, a templomokat, a piaristák iskoláját. Az Eszterházyban ebédelték, hol derős hangulatot keltett a leánykák közt a cigányzene s a virágos jókedv csak növekedett, midőn délután az angolkerti vendéglőben oszonna után cigányzene mellett tánczra perdültek. Kedves emlékekkel távoztak az esti 7 órai vonattal vissza Győrbe.

— **Hamisított szivarkahüvely.** Az utóbbi időben tapasztalható, hogy a közönség megtevésztése céljából oly szivarkahüvelyek kerülnek forgalomba, a melyeknél a védjegy, név, cég vagy címer a kincstári szivarkák hasonló megjelölésétől alig különböztethető meg. A pénzügyministerium legutóbbi rendeletében szigorú utasítást ad a pénzügyigazgatóságoknak és pénzügyőri biztosoknak, hogy a hamisított hüvelyek, valamint az ezekkel tilos uton gyártott szivarkák árusításával elkövetett visszaélések földerítésére különös gondot fordítsanak.

— **Vághalparti ármentesítő társulat** számadásai szeptember 12-től október 12-ig érsekújvári a társulat helyiségében, október 15-től október 24-ig pedig Komáromban a csallóközi ármentesítő társulat hivatalos helyiségében közszemlére tételnek és ezen időszak alatt azokba az érdeklőség minden tagja betekinhet.

— **Botrány a bérálásnál.** Farnadi József, tardosi lakos a folyó hó 17-én Héregben megtartott bérálás alkalmával teljesen részeg állapotban jelent meg s ékteten káromkodások között nagy lármát csapott a templom bejáratánál. Végre a csendőrség lépett közbe s eltávolította. Részegség és a vallási szertartás megzavarásáért feljelentették a szolgabírósnál.

— **„Valódi Komáromi Kalendárium“.** Egy új érdekes népnaptár kiadását határozta el a Pannonia kiadóvállalat, mely „Valódi Komáromi Kalendárium“ cím alatt legközelebb fog napvilágot látni. A naptár ugy sokoldalúságánál, mint rendkívül érdekes tartalmánál fogva valóságos kedence lesz a közönségnek. Remek szép képei különösen korhűség tekintetében meglepőek. „A komáromi próféta“ című elbeszélése pedig a mai időkkel oly igen hasonlatos Rákóczy korszakból mond el igen érdekes epizódot. A naptár 20 ezer példányban jelenik meg s kapható lesz az összes hazai könyv s naptár árusoknál. Ára a lehető legcsekélyebb, példányonként 20 fillér, úgy hogy bárki könnyen minden megerőltetés nélkül beszerezheti. Az igazán érdekes, csinos kis naptárra ezúton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Névcseré.** Lapunk múlt számában közzölt „Halálózás“ című híreinkbe kellemetlen névcseré csuszott be. Ugyanis nem Mikes József fia: Mikes János, hanem *Mikes Jánosnak Mikes József* nevű fia hunyt el. Ugyancsak e számunk nyílterében nem Mikes József, hanem *Mikes János* fejezi ki köszönetét.

— **Lopás Tatán.** Szalai Károly mindkét lábára nyomorult kéregető f. hó 21-ére virradóra a központi kávéházban Golicz János drótos zsebeiből 2 koronát kilopott, mit a károsult csak később vett észre; de akorra a tolvaj elpárolgott. Reggel a csendőrség előállította, hol bevallotta bűnét azzal mentegetőzve, hogy nyomorúság vitte rá. Hiába, Tata roppant előra haladt a civilizáció terén, hogy a nyomorult kéregetők és drótostótok is kávéházi életet folytatnak és ott a koldusok mellékesen zsebmetszéssel is foglalkoznak szórakozásuk közben. Az ilyen társaság vajjon nem feszélyezi a többi vendégeket?

— **A cséplőgép áldozata.** Csanakon, a Ritter féle birtokon m. hó 25-én délután rémes szerencsétlenség történt. Cséplőgépet vontattak. A lovakat Galgóczi János 51 éves földmives hajtotta. De a heves hajtás közben Galgóczi elcsuszott s lába a gép alá került. A gép teljesen összeroncsolta alsó testét.

— **A tatai új temető.** A csurgófüldi temetőnek az 1905. év végén leendő lezárását a közigazgatási bizottság elrendelte s így a községnek új temetőre van szüksége. A tatai előjáróság illetve a temető ügyében kiküldött bizottság erre a célra az uradalom tulajdonát képező „Naplóker“-et tartja egyedül alkalmasnak, miért is annak átengedése s eladása iránt az uradalmi igazgatóságot megkereste.

— **Kéményseprők pályázatainak elintézése.** A kereskedelemügyi miniszter a napokban leiratot intézett valamennyi magyarországi másodfoku iparhatósághoz s ebben tudatja, miszerint tapasztalta, hogy az elsőfoku iparhatóságok a megüresedett vagy újonnan alakított kéményseprési munkaköröknek pályázat útján való betöltése alkalmával a pályázati kérvényeket külön-külön végzésekkel intézik el oly módon, hogy azokat, a kiknek folyamodását elutasítják, csupán arról értesítik, hogy kérelmük nem teljesíthető, mivel a kérdéses munkakörület másnak adományoztatott. Ez az eljárás a miniszter szerint alkal-

mas kétségek illetve félreértések támasztására, mert az elutasítottak tévedésbe ejtetnek a felől, hogy a munkakörület betöltésére vonatkozó hatósági intézkedés ellen jogorvoslattal élhetnek. Ép ezért a miniszter elrendeli, hogy ily esetekben az összes beérkezett pályázati kérvények együttesen tárgyalandók, egy harozattal bírálendók is el s a határozatban kifejezés adandó annak, hogy a munkakörület melyik pályázónak adományoztatik, valamint annak, hogy a többi pályázó kérelmével elutasítatik. Végül a valamennyi pályázóval közlendő határozatban mindenkor fel kell említeni, hogy a határozattal meg nem elégedő folyamodók a határozat ellen a kézbesítés vagy kihirdetéstől számított 15 napon belül az elsőfoku iparhatóságnál benyújtandó felebbezéssel élhetnek. A kéményseprési iparengedély a munkakörület elnyert folyamodó részére viszont csak a határozat jogerőre emelkedése után adható ki.

— **A cukorkartell.** A magyar és osztrák cukorkagyárosok egyesülete legutóbbi ülésén ismét tárgyalta a cukorfinomító-gyárak kartelljének létesítését, azonban a tárgyalások nem vezettek eredményre, miért is egyelőre még arról a tervről is lemondottak, hogy egy közös eladási irodát létesítsenek. Nem sikerült továbbá a cukorkagyárak kótingentálási egyezménye, mert annak a létesítése is áthidalhatatlan akadályokba ütközik. Mindazonáltal egy egyezmény létrehozásán tovább is fáradoznak.

— **Verekedés.** Kovács István tóvárosi lakos a Malom-utcában idegen szagot érzett s eltökélte magában, hogy hazájába űzi a rút idegent. Belekötött tehát Németh János tatabányai lakosba — mert az volt a nemtetsző idegen — s azt úgy helyben hagyta, hogy nemcsak hogy el nem mehett, hanem még nyolc napig nyomta utána az ágyat. A hőst a bíróság fogja felelősségre vonni nagy vitézkedéséért.

Anyakönyvi hírek

1905. szeptember hó 1-től szeptember 28-ig.

Születések:

Molnár Margit, Berza János, Krausz Eszter, Uhics Lajos, Csóka Ferencz, Windisch Lajos, Szupper Sándor, Illés Imre, Virág József, Fleischer László, Pápai János, Pápai Rózália, Horváth István, Szóbel Géza, Horváth Ilona, Tyorics Mária, Schlegl Antal, Weisz Katinka, Pauer leány halva született, Reich István, Pukovits Erzsébet, Strasser János, Kopócs Zoltán, Berza Julianna, Berza Ferencz, Zanicák Mária, Csak József, Sárközi József, Bognár Irén, Dezső Irén, Gál József, Kiss Mária, Pulai Anna, Juhász Irén, Tomasik Mária, Veress Mária, Gulyás Ilona, Arbik János, Csepy Irén, Bokos Mária.

Házasságok:

Polvar Antal és Angyal Erzsébet, Juhász István és Nagy Klára, Steer György és Dely Mária, Szathmáry Benő és Lestár Róza, Huszár János és Wieder Mária, Bednárk Ferencz és Tóth Anna, Csoma Mihály és Kern Mária, Tóth Mihály és Szabó Ilona, Kozári Mihály és Fehér Ilona, Németh Sándor és Cseh Mária, Broczki Viktor és Kovács Eva, Rózsa András és Horváth Stefánia.

Halálózások:

Gulyás Géza 24 éves véletlen baleset, Bódis István 53 éves kizárt sérv. Rák Pál 7 hónapos gyomorlob, Halászi Istvánné 67 éves féloldali hűdés, Schlár Nándorné, 66 éves gümőkór, Nagy Lidia 27 éves gümőkór, Sebestyén Julia 16 napos vel. szül. gyeng., Komjáthy Aladár 53 éves agyvérömlény, öz. Neuhaus Hermanné 95 éves aggkór, Kovács Albertné 44 éves gümőkór, Bucsek Margit 3 hónapos béllöb, Sulyok László 2 hónapos béllöb, Skrivanek Rezsóné 52 éves hashártyalob, Cseresznyés László 64 éves öngyil. Gáfer Mihályné 52 éves agyhűdés, Somogyi Józsefné 68 éves szivbaj, Popeller Mária 39

éves béllöb, Kiska István 8 hónapos béllöb, Varanics János 46 éves agyhártyalob, Mikes József 19 éves tüdőgümőkór, Szollár János 70 éves tüdőgümőkór, Szalay Károly 43 éves tüdőlob, Klein Adolfné 65 éves vizibetegség, Szalay Károlyné 62 éves veselő, Gulyás Julia 6 hónapos gyermekaszály, Mikos József 42 éves elmezavar, Gulyás Ilona 6 napos vel. szül. gyeng., Sulber Lajosné 72 méhrák, Csaplár Margit 1 hónapos gyermekaszály, Raab Márton 68 éves tüdőlegdag.

Felelős szerkesztő: **Berinkei Bálint.**

Nyomatta a kiadótulajdonos: **Pannonia** könyvnyomda.

HIRDETÉSEK.

ELADÓ HÁZ. Báró Eötvös József utcában 329 számú ház 500 □ ölnyi kerttel 10 ezer koronáért azonnal eladó; esetleg 700 korona évi bérért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

A miniszteri határozattal hatóságilag engedélyezett.

„ÉRTESÍTŐ“ iroda

Budapest VI. Szondi-u. 28

Eszközl és közbenjár mindennemű katonai, illetőségi, honosítási, házassági, közigazgatási és kölcsön ügyekben. —

Értesítéssel díjtalanul szolgál, levélbeli megkeresésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Eladó ház.

A Viz-utcza 1151. számú ház szabad kézből azonnal eladó.

Eladó ház.

Teljesen újonnan épült ház **3 szoba, 2 konyha és pinczével** s kerttel szabad kézből eladó.

Bővebbet: **Grósz Mihály, Megyeresi-utcza 1035.**

90 Minden órajavítás **krajczár!!**

2 évi jótállás mellett.

Vidéki javításokat pontosan eszközlök. **KORMOS BÉLA, műórás.** BUDAPEST, VII, István-ut 28.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a Nádor-utca 155. sz. alatti évek óta fennálló jóhínevű **nyereg és szijgyártó üzletemet** ugyancsak a **Nádor-utca 163. szám alá** (Komáromi Első Takarékszövetkezet és Fridrik-féle sütőde mellé

áthelyeztem.

A midőn még megemlítem, hogy üzletem a legmodernebb alapon lett átalakítva és megnagyobbítva, bátorkodom egyúttal a n. é. közönségnek **saját készítményű lószerszámaimat és polgári** ugyanint **tiszti előírás szerinti nyereg szereimet** ajánlani, a melyekből **állandóan nagy választékot** van.

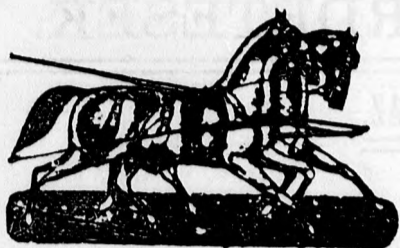
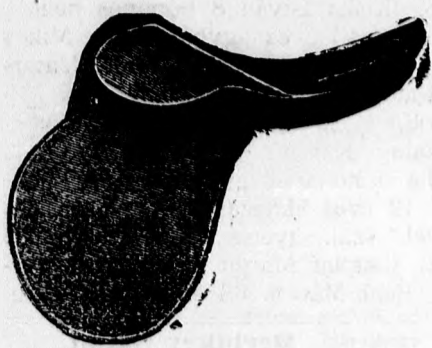
Utazó bőröndök, szép kivitelű vadászczikkek, bőr díszmunkák, ostornyelek, lovaglővesszők, agarászostorok, lovaglőbotok, mindenféle istállószerek, kocsi-, szerszám- és nyeregtisztítók, Kvizda Fluid, Flanel, Vizes Bandazsni stb. s minden fajta boka-, térd- és lábszárvédők, továbbá az összes szakmába vágó czikkek állandó nagy raktára. Vidéki levélbeli rendelések, ugymint mindenféle szakmába vágó javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

LENHARDT MIHÁLY

szij- és nyeregyártó.

Komárom, Nádor-utca 163. sz.

AZ „IMPERIAL” gummi sérvkötő

az egyetlen, mely szolid kivitelben egyesíti magában az összes sérvkötők etőnyeit. Rendkívül tartós, ruganyos gummiöv, tollkönnyű palettával, mely minden sérvet könnyen zár és éjjel nappal viselhető s igen olcsó.

Darabja 5 frt. kétoldalu 10 frt. — Szétküldés bérmentve! — **Kapható a föltalálónál:**

PAPP LÁSZLÓ „Arany Kereszt” kötszertárában. Budapest, VI. ker.

Andrássy-ut 76. szám.

Ugyanott mindennemű óvszerek kitűnő minőségben 2, 3, 4, és 6 forintért tucatonként kapható.

Elűnt. (Bűnügyi regény).

25.

Néhány percczel később belépett Maroki. Orczái még halványobbak voltak, mint utoljára, amikor kihallgatás elé vezették, szeméi a beesett orcák miatt még nagyobbaknak látszottak. A fogházlevegő nála sem tévesztette el hatását.

A máskor oly nyugodt rendőrkapitány nem volt képes elpalástolni felindulását. Szoroson Maroki elé lépett, rászégezte tekintetét, mintha megakarná félemlíteni és meglehetősen ki-méletlenül kérdezé:

— Meggondolta már a dolgot és hajlandó töredelmes vallomást tenni? —

— Nincs mit mást vallanom, mint a mit már megmondtam, — válaszolt Maroki.

— És ha megfoghatatlan bizonyítékokat fogok önnek felhozni? —

— Az lehetetlen, ahhoz a büntettséghez, melyet ön említ, semmi közöm. —

— Majd meglássuk. Ön volna az első, akinek sikerülne tagadás által bűnösségét elrejtetni! Ugy látszik, nem tudja, hogy tagadása daczára el lehet önt itélni.

— Tudom; de tudom azt is, hogy oly bizonyítékok nélkül, melyek bűnösségemet igazolnák, nem lehet engem elítélni. —

Menyhért harapdálta az ajkait. Oly férfi állt előtte, ki tudatában volt helyzetének és erős ellenállásra kellet el-készülve lennie.

— Ön ismeri volt főnökének, Asztalaginak a leányát? — kérdezé.

— Bizonyára sokszor voltam főnököm családi körében. —

— Minő viszonyban állt ön a leányhoz? —

Maroki halavány arcára pir futott, ajkainak rezgése elárulá izgatottságát. Egy pillanatig szótlannul állt ott, mintha keresné a megfelelő szavakat.

— Nem értem önt, — válaszolt.

— S mégis világossan beszéltem. Minő viszonyban állt ön a fiatal hölgyhöz? —

— Aminőben főnököm leányával szemben álnom kellett. —

— Beszéljen határozottabban. Közelebről ösmerte a fiatal hölgyet. —

— Évek óta ismertem — saját szemeim előtt nő fel. —

— Különösen érdeklődött iránta? —

— Ismét gyenge pir futot végig Maroki arczáin.

Ugyanugy érdeklődtem iránta, mint főnököm egész családja iránt. —

— Nem többet? —

Maroki halgatott. Szeme önkéntelenül kerülte a rendőrkapitány tekintetét.

Nem többet? ismételte Menyhért.

— Nem többet, — mondá vontatottan, szinte félve Maroki.

— Jól van. Meg fogom ezt neki mondani, mert ő maga megvallotta

édes atyjának, hogy önt szereti és ön is szereti őt.

Maroki ijedten összerezzen. Nyiltan tekintett a rendőrkapitány szemébe.

— Megvallotta? — kiáltott fel.

— Édes atya maga közölte ezt velem.

— S mit szolt — mit válaszolt erre az édes atya? — kérdezé hirtelen Maroki.

— Ez ugyan vajmi kevésbé érdekelheti, — felelt hidegen Menyhért. — Megvallja tehát, hogy szereti a fiatal hölgyet?

— Megvallom, minthogy ő maga is megvallotta! — szolt a fiatal ember.

— Csak az imént mondta, hogy a fiatal hölgy nem érdekli többet, mint az egész család?

— Nem tartom magamat feljogosítva arra, hogy eláruljam a titkot, mely sziveinket összekapcsolja. Mint-hogy azonban Margit maga megvallotta, én is megvallom.

— Abban reménykedett, hogy valamikor megnyeri a hölgy kezét?

— Ki ne remélne ilyent, ha őszintén szeret! Én is reméltem, míg közbe nem lépett egy harmadik, míg Margit fel nem áldozta szerelmét édes atya akaratának.

— Ah — ön megelőzi kérdéseimet. Ez a harmadik Vizzay báró volt. Ő semmisítette meg reményeit, csak

PONGRÁTZ SÁNDOR

POLGÁRI ÉS KATONAI FÉREI SZABÓ.
KOMÁRM, VÁRMEGYEHÁZ MELLETT.

Az őszi és téli idény megnyitásával tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy valódi angol szövetekből nagy raktárt tartok, ezen kívül bel és külföldi szövetek a legfinomabb ízlést is kielégítő nagyválasztéka áll rendelkezésre.

Ezekből a mai legújabb és legmodernebb szabás szerint mindennemű öltönyt: téli kabátot, vadász öltönyöket, reverendát, zsinati kabátokat, szalon öltönyöket, diszmagyar ruhákat, szmokingokat, katonai és egyéb egyenruhákat, livériákat s bármily szakmába vágó munkát jutányos áron a legfinomabb kivitelben készítek.

Ezuttal magamat a hölgyközönség becses figyelmébe ajánlva tudatom, hogy a női ruhaszabászatból oklevelet nyertem s a hölgyközönség legkényesebb igényeit, derék, szoknya, matiné, sport ruha, a legfinomabb felöltők, angol és francia divat szerinti készítésével képes vagyok kielégíteni.

Együttal értesítem a n. é. közönséget, hogy a megrendelőkre felette előnyös és ajánlatos két éves ruha bérletet nyitottam.

240 forintért, mely összeg két éven át havi 10 forintos részekben fizetendő, a következő ruhák szállítására kötelezem magam:

Egy egész finom téli kabát bársony gallérral, egy finom felöltő, két öltöny nyári, két öltöny téli ruhát, egy külön nadrágot és egy külön mellényt a megrendelő által tetszés szerint választandó bármily színű valódi tiszta gyapjú szövetből.

A ruhák finom szövetből való pontos és izléses elkészítéseért kezeskedem.

A nagy közönség kész szolgálatára vagyok

PONGRÁTZ SÁNDOR,
polgári és katonai férfisabó,
okleveles női szabó.

Megbízható és szorgalmas

ü g y n ö k ö k

olyan vidékről, a hol a szőlő megterem és szőlőműveléssel foglalkoznak és a hol a li-
loxera pusztításait már megkezdte, vagy pedig a
hol szőlőültetéssel foglalkoznak: szép, allandó
és biztos mellékkeresetre tehetnek szert ha
címüket közlik

**HEGYI LAJOSSAL, Bu-
dapest, Király-utca 13. I.**

K é r e l e m

a nagyérdemű építető közönséghez.

Elvállalok bármilyen építkezésekhez szükséges tervek, költségvetések, valamint műleírásoknak teljes elkészítését úgy helyben, mint vidéken. Ugyazintén bármilyen új épületek mindenféle átalakítását s renoválását a legutányosabb árak mellett kifogástalan elkészítését mindennemű munkálatokkal együtt felölősség mellett.

Fő törekvésem az, hogy becses megbízóimat a legjobb munkával kielégíthessem.

A nagyérdemű közönség becses bizalmát kérve vagyok mély tisztelettel

Ősz József

okl. kőműves mester és vállalkozó.
Tó-utca 1325. szám.

„VERITAS“ Inform. Részvény-Társaság
Budapest, Andrassy-u. 6. sz.
feltétlenül megbízható információkat ad, szemé-
lyi, (előlet, jellem stb.) családi és vagyoni
viszonyokról. Egy tudakozódás ára K. 4.30

KIADÓ LAKÁS. Czitrom-utca 532. számú
ház kertel együtt november
elsejére kiadó. Bővebbet Kereszt-utca 721.

Komárom és Vidéke Regénytára

természetes, hogy ön gyűlölte és hogy reményeit csak úgy támaszthatta fel ismét, ha a bárót láb alól el teszik.

Maroki rámeresztette nagy, merev szemeit. Ezt a gondolatmenetet, ezt a következtetést, úgy látszik, nem várta.

— Vizzay báró utjában ált, — folytatá Menyhért, mindent lassan, erősen hangsúlyozva. — Ezért — ezért ölte meg őt néhány órával házassága előtt?

— Nem, nem! — kiáltott fel ijedten a fiatal ember, mivel a véres tett gyanuja mindközözelebb férközött hozzá, s mint, a háló fogta közül. — Semmi közöm ehhez az iszonyu bűntetthez.

Menyhért gúnyosan mosolygott.

— Kezdetben tettének indító oka érthetetlen volt előttem — most mindent tisztán látok. Azért követte Vizzayt akkor éjjel és leselkedett reá ama vendéglő előtt, melybe barátjaival element, majd ismét követte, a mikor onnan távozott, és elcsalta a nyírfaerdőbe, hogy...

— Nem — nem szakítá őt félbe újból Maroki. — Gyűlöltem Vizzayt, mert megsemmisítette életem reménysegeit, ám sohasem merült föl bennem a gondolat, hogy megöljem.

— S miért követte őt akkor éjszaka? Hogy magát lehűtse, sétált a vendéglő előtt, ugy-e bár?

— Nem, nem azért! Tudtam, hogy Margit sohasem lehet vele boldog, hogy e házasságnak boldogtalannak kell lennie, s így mintegy anyagot akartam gyűjteni, hogy később mindenféle szemrehányást távol tarthassak Margittól és hogy bebizonyíthassam, hogy Vizzay sohasem szerette őszintén, s csak arra törekedett, hogy vagyonaát elnyerhesse. Melyik vőlegény gondol arra, hogy lakodalmának előestéje után, közvetlenül miután elhagyja menyasszonyát, kártyázzék! Némileg elégtételt éreztem, hogy Margitot nem szerette — kisebb volt a veszély, hogy Margit elfelejtsen!

Gúnyos mosolylyál arcán hallgatta a rendőrkapitány.

— Fel akartam tenni, hogy ön tényleg a valót mondta, akkor önnek elég lehetett volna, hogy egyáltalán látta Vizzayt a vendéglőbe menni és kártyázni. Többet nem kellett tudnia.

— Meg akartam győződni, meddig játszik.

— Ez közömbös lehetett önre nézve. Ön még akkor is követte, a mikor a vendéglőből távozott.

— Ugy van.

— Miért?

— Meg akartam tudni, hová megy.

— Hová ment?

— Csak azon utig követtem, a melyen bekanyarodott, hogy lakására menjen.

— Miért nem követte még tovább?

— Nagyon fáradt voltam, s nem kételkedtem, hogy csakugyan hazamegy.

— Ez nem valószínű. Csak rövid ut volt még a lakásáig, ön óra hosszat várakozott reá és ezt a rövid utat sajátolta volna?

— Az volt a szilárd meggyőződésem, hogy haza megy.

— Ön egyenesen lakására ment?

— Egyenesen.

— Hogyan lehet, hogy önt Vizzayval együtt a nyírfaerdőben látták?

— Nem voltam ott.

— Ott volt! — kiáltott fel hangosan Menyhért a legnagyobb határozottsággal.

— Nem voltam ott, — ismételte Maroki.

— Már figyelmeztettem egyszer, hogy tagadása nem használ semmit, a mikor anynyi tanubizonyság szól ön ellen. Ön meggyilkolta Vizzayt, megszurta a törével, hol hagyta el a meggyilkolt hulláját?

— Rendőrkapitány ur! — kiáltott föl Maroki, aki, úgy látszik, elvesztette nyugalmát és türelmét. — Semmi részem nem volt a tettben. A mit tettem, nyíltan bevallottam s az ugyan nagyon csekély jelentőségű, többet nem tudok és többet nem tettem. Bizonyítson be nekem többet vagy adja vissza szabadságomat, egyet a kettő közül követek!

— Kiadó vállalatunk a jövő 1906. évre —

Valódi Komáromi Kalendárium

czim alatt kiválóan népies naptárt 120/180 mm. nagyságban ad ki.

A fővárosi naptárnagykereskedővel s a környék összes könyváruházaival s vásározaival történt nagyobb szabású kötéseink folytán, — tekintettel arra, hogy üzletünk mint kalendárium s papíraru nagykereskedés egyedüli az egész környéken s így a vidék vegyeskereskedőivel, házalóival állandó összeköttetésben áll, — a „Valódi Komáromi Kalendáriumot“ 20,000 példányban adjuk ki s az egész országban terjesztjük.

Ennek dacára hirdetési árainkat oly olcsó árban állapítottuk meg, hogy a nálunk feladandó hirdetések révén, kis költséggel nagy eredmények érhetők el, amennyiben naptárunk mint kedvelt népnaptár biztos piacot talál.

Hirdetések kiadóvállalatunknál és az összes bel s külföldi hirdetési irodáknál felvételnek.

Hirdetési árak:

A szöveg után:

1/4 old.	1/2 old.	1 old.	3 old.
8	14	24	64

Belső boríték oldal:

1/2 oldal	1 oldal	mindkét oldal
24	40	70

Az árak korona értékben értendők.

A hirdetési díjak 1905. december hó 15-én a támpéldány és számla felmutatása után fizetendők.

„PANNONIA“ kiadóvállalat.
Komárom, Baross-utca 77. sz.

A naptár eladási ára 20 fillér.

SZŐLÖVESSZŐ!

A világhírű
„DELAWARE“
adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!!
A szőlészet kincse.

A phyloxera ellen áll!!
Leírását és árjegyzékét ingyen
küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt
áron kaphatók.

Nagymennyiségű sima és gyökeres
Delaware vessző eladás.

Czim: —————

SZIJGYÁRTÓ és TAKÁTS

szőlőtelep tulajdonosok.

— Telep: Alsó-Segesd. —
Központi iroda: Felső-Segesd.
Somogy m.

Jó és olcsó, idealis és egyetlen a
Mária Joseph park közelében

Remek kilátás a park, tó, sziget,
hid, barlang vizesés stb.-re.
Tiszti szállások. Villanyos megálló-
hely Fácán-utca sarkán.

Tej-termékeket

teavajat, turót, vásárol nagy ösz-
szeköttetésekkel bíró zsiradék-áru ügyönkség.
Szíves ajánlatokat kér

A. Schanail, Wien, XVII.
Hauptstrasse 67.

Zongora tanítás.

Képesített zongora tanítóné
elfogad tanítványokat a zongora
alapos tanítására, valamint az
elemi és polgári iskola tantárgyak
oktatására. **Lukács Hedvig,** okl. tanítóné,
gróf Széchenyi-utca, 822 sz.

SCHEICHT szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)
használjuk

kiváló hatású tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármely mosási célra, úgymint:

saját használatra,
minden ruhaneműnél és

mindenhez

ami egyáltalában mosva lesz.

MAGGI-féle

leves-és étel-IZESÍTŐ

a kereszt csillaggal

javítja a leves, főzelék stb. ízét.
Készíti Maggi Gyula és Tsa. Bregenz.
Kapható minden fűszer-és
csemege-üzletben.